

Preek Maranathakerk 8 december 2024

Lezing Mattheus 21,1-9

Cantate BWV 61, Nun komm der Heiden Heiland, J.S. Bach.

De Vlaamse schilder James Ensor schilderde een doek getiteld 'de intocht van Christus in Brussel'. Hij refereerde met dit werk aan het evangelie van de intocht in Jeruzalem.

De lezing voor Palmzondag, maar ook vanouds de evangelielezing als de Advent begon en Bach's 'Cantate Nun komm, der Heiden Heiland' klonk.

Op dat schilderij van Ensor zie je niet direct wat je zou verwachten.

Geen mensen die met palmtakken zwaaien, geen enthousiaste menigte die hem toejuicht, nee, de mensen op dat schilderij zijn vooral enthousiast over zichzelf. De mensen houden zich eigenlijk helemaal niet met Jezus bezig. Bizarre beelden zijn het.

Je ziet wonderlijk uitgedoste muzikanten, een dokter met een tovenaarshoed, een pompeuze bisschop die voor tamboer maitre speelt, autoriteiten die er nogal zelfvoldaan uitzien. Allemaal dragen ze een masker.

Zo zou Ensor de maatschappij van zijn dagen, eind 19e eeuw, hebben gezien, en zich de vraag hebben gesteld: is het leven niet een grote maskerade? Iedereen geknipt voor de rol die hij speelt, maar niemand die zijn ware gezicht toont?

En dan temidden van dat alles die koning op een ezel.

Je ziet hem zeker niet als eerste, hij bevindt zich niet triomfantelijk vooraan. Hij torent niet boven de menigte uit. Je moet hem zoeken. En als je oog op hem valt temidden van dat bijna carnivaleske gebeuren, dan zie je dat hij als enige niet verkleed is. Zijn hand in een zegengebaar.

Temidden van al dat vertoon is dat een ontwapenend beeld. De relativering van al het opgeblazen gedoe.

Is dat waarom zijn komst nodig is, om ons van de onwaarachtigheid te verlossen?

Is dat waarom we zingen: Kom tot ons, de wereld wacht? Dat oude lied waarop de cantate is gebaseerd. Kom, Verlosser van de volkeren?

Kom, in die complexe, onzekere wereld van onze dagen? Waar oorlogen het nieuws domineren. Waar leiders zijn die zichzelf hoog te paard zetten, waar macht gebruikt wordt om te heersen in plaats van te dienen.

Kom, in onze samenleving die veel te verduren heeft, waar we ons op vele fronten zorgen maken?

Ja, in die wereld komt deze koning binnen.

In de Advent leven we met die belofte, dat Hij komt!

Advent betekent 'Komst'. Niet in de zin van wat er elke dag aankomt in de haven van Rotterdam of op Den Haag Centraal. Komst, niet in horizontale maar in verticale zin. Hij komt in de naam van de Heer, zegt het evangelie.

Midden in die wereld waar van alles aan de hand is, midden in onze complexe samenleving brengt Hij ons een boodschap van een andere kant.

Niet hoog te paard, maar nederig op een ezeltje heeft deze koning ons iets te geven.

Op dat ezeltje komt Hij met een nieuw perspectief.

Opdat we verder zien dan de waan van de dag. Opdat we ervan doordrongen worden dat die weerbarstigheid van het bestaan toch niet het laatste is wat er over ons en deze wereld gezegd kan worden.

Een nieuw perspectief om ons te bevrijden van een -dimensionaliteit, van zwart-wit denken, waardoor tegenstellingen tussen mensen onnodig worden vergroot.

Deze koning brengt ons bij ons morele kompas. Wat voor samenleving willen we zijn, hoe willen we kerk zijn? Waar laten wij onze keuzes door bepalen? door onze eigen impulsen en behoeften of toch ook door een ander verhaal?

Op dat ezeltje komt hij met zijn mededogen en heeft oog voor wat schuilgaat achter die maskers.

dat wie zich sterk voordoet in wezen toch ook kwetsbaar is.

dat wie altijd alles zelf wil doen en moeilijk hulp vraagt, het soms toch ook niet redt.

Hij ziet de kwetsuur achter de boosheid, het verlangen achter het verwijt.

Hij heeft weet van het stille verdriet. Van de verborgen pijn.

Want Hij kent ons.

Op dat ezeltje komt hij met zijn barmhartigheid in ons aangevochten bestaan. Daaraan gaat Hij niet voorbij.

Die grote maskerade zal geen stand houden. Zijn barmhartigheid zal sterker zijn.

Ons tekort zal Hij bedekken met zijn tegoed.

Dat is het grote perspectief.

In de lijn van Israels profeten, Mattheus dacht toen hij zijn evangelie schreef aan de profeet Zacharja, 'je koning is in aantocht, bekleed met gerechtigheid'.

Zachtmoedig is Hij, en Hij rijdt op een ezel.

Du kömst und läst dein Licht mit vollem Segen scheinen. Zingt de tenor.

Dat is de belofte.

Zijn boodschap is er één van heil voor alle volken.

En terwijl we naar Hem uitzien staat hij al voor de deur en klopt. We horen het straks in de cantate. Hij klopt. Hij valt niet met de deur in huis, breekt niet met geweld binnen, komt eerder op kousenvoeten. En wacht. Of wij de deur opendoen en Hem binnenlaten.

Of we doorgang geven aan zijn komst, ons hart en ons huis niet gesloten houden voor die nieuwe perspectieven, ze niet naast ons neerleggen, maar ze daadwerkelijk ter harte nemen, ernaar leven. Vanuit het vertrouwen dat het goede ons wordt aangereikt.

Zo vieren we Advent. Daarin oefenen we ons in deze weken. Door liederen van verlangen te zingen, door kaarsen te ontsteken, door ons te laven aan woorden en muziek die al eeuwen meegaan. Tegendraads.

Ondanks zeggen we: en toch!

Amen.